

Utrikesutskottets betänkande 2021/22:UU16

Värdlandsavtal mellan Sverige och Förenta nationernas barnfond Unicef

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner värdlandsavtalet mellan Sverige och Förenta nationernas barnfond Unicef och antar regeringens förslag till ändring i lagen om immunitet och privilegier i vissa fall.

Ett värdlandsavtal mellan Sveriges regering och Förenta nationernas barnfond Unicef har upprättats eftersom Unicef beslutat att etablera ett innovationskontor i Stockholm. I avtalet regleras ställning, immunitet och privilegier för Unicefs innovationskontor och dess personal. Regeringen föreslår att Unicefs innovationskontor läggs till i bilagan till lagen om immunitet och privilegier i vissa fall, vilket innebär att värdlandsavtalets bestämmelser blir gällande inför svenska domstolar och myndigheter. Lagändringen föreslås träda i kraft den dag som regeringen bestämmer.

Behandlade förslag

Proposition 2021/22:223 Värdlandsavtal mellan Sverige och Förenta nationernas barnfond Unicef.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden.....	5
Godkännande av avtalet och regeringens förslag till ändring i lagen (1967:661) om immunitet och privilegier i vissa fall	5
Propositionen	5
Utskottets ställningstagande.....	6
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	7
Propositionen	7
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Värdlandsavtal mellan Sverige och Förenta nationernas barnfond Unicef

Riksdagen bifaller proposition 2021/22:223 punkterna 1 och 2.

Stockholm den 2 juni 2022

På utrikesutskottets vägnar

Hans Wallmark

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Hans Wallmark (M), Olle Thorell (S), Hans Rothenberg (M), Markus Wiechel (SD), Jamal El-Haj (S), Margareta Cederfelt (M), Diana Laitinen Carlsson (S), Gudrun Brunegård (KD), Alexandra Völker (S), Joar Forssell (L), Aron Emilsson (SD), Maria Ferm (MP), Magnus Ek (C), Linda Modig (C), Yasmine Posio (V), Mats Nordberg (SD) och Jasenko Omanovic (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Utskottet behandlar i detta betänkande regeringens proposition 2021/22:223 Världlandsavtal mellan Sverige och Förenta nationernas barnfond Unicef.

Unicef och den svenska regeringen annonserade den 24 september 2021 att Unicefs innovationskontor skulle etableras i Stockholm. Med anledning av detta har ett världlandsavtal mellan parterna författats. Regeringen beslutade den 7 april 2022 att underteckna världlandsavtalet med förbehåll för riksdagens godkännande. Avtalet undertecknades av Sveriges regering den 13 april 2022 och av Unicef den 18 april 2022.

Utskottet informerades våren 2021 om att Unicef bjudit in ett urval länder, inklusive Sverige, att ansöka om att stå värd för deras innovationskontor och att Utrikesdepartementet verkade för Unicef skulle förlägga kontoret till Sverige. Informationen gavs av statssekreterare Janine Alm Ericson den 4 april 2021.

Den 25 maj 2022 besökte utskottet innovationskontoret för ett möte med bl.a. Unicefs exekutivdirektör Catherine Russell under hennes Sverigebesök.

Någon motion har inte väckts med anledning av propositionen.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I proposition 2021/22:223 föreslår regeringen att riksdagen godkänner ett världlandsavtal mellan Sverige och Förenta nationernas barnfond Unicef. Regeringen redogör i propositionen för innehållet i de delar av avtalet som rör ställning, immunitet och privilegier för Unicefs innovationskontor och dess personal.

Vidare föreslår regeringen att riksdagen antar en ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Den föreslagna ändringen, som innebär att bilagan till lagen ändras, är nödvändig för att Sverige ska kunna uppfylla sina förpliktelser enligt världlandsavtalet. Lagförslaget föreslås träda i kraft den dag som regeringen bestämmer.

Världlandsavtalet finns på engelska i propositionens bilaga 1 och i svensk översättning i propositionens bilaga 2.

Utskottets överväganden

Godkännande av avtalet och regeringens förslag till ändring i lagen (1967:661) om immunitet och privilegier i vissa fall

Propositionen

Unicef är en av FN-systemets största organisationer med sju regionala kontor och verksamhet i 190 länder. Sverige har sedan organisationen grundades 1946 en plats i dess styrelse och har traditionellt sett varit en stor givare.

Att agera värdland för Unicefs innovationskontor innebär enligt regeringen en möjlighet för Sverige att bidra till och accelerera arbetet med att nå resultat för barn och unga. Sverige är ett av världens ledande länder inom innovation och genom att ge Unicef tillgång till det svenska innovationsekosystemet ökas möjligheten för Sverige att bidra till socioekonomisk utveckling och till att FN:s Agenda 2030 genomförs genom nya och mer effektiva lösningar. Att Unicefs innovationskontor förläggs till Sverige bidrar även till FN:s arbete för och med barn ges ökad synlighet i Sverige.

I värdlandsavtalet regleras ställning, immunitet och privilegier för Unicefs innovationskontor och personal med koppling till kontoret. Enligt regeringen motsvarar den immunitet och de privilegier som Unicefs innovationskontor och dess personal får enligt värdlandsavtalet i huvudsak vad som gäller för andra internationella organ av liknande karaktär.

Regeringens konsekvensanalys visar att det skulle kunna uppstå kostnader för någon eller några kommuner och utbildningsanordnare där Unicefs innovationskontors anställda och familjer bosätter sig, samtidigt som de anställda inte genererar skatteintäkter. Således kan marginella ökade kommunala utgifter uppstå. Familjemedlemmar som har eget arbete i Sverige beskattas däremot för sin inkomst här i landet.

Avtalet innebär bl.a. bestämmelser om immunitet och privilegier som innebär förpliktelser som Sverige åtar sig i och med avtalet. För att dessa bestämmelser ska bli gällande inför svenska domstolar och myndigheter måste de införlivas i svensk rätt. Avtalet införlivas i svensk rätt genom att avtalet anges i bilagan till lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Detta innebär en ändring i lagen. Enligt 10 kap. 3 § regeringsformen krävs riksdagens godkännande innan regeringen ingår en överenskommelse som är bindande för riket och som bl.a. förutsätter att en lag ändras. Riksdagen behöver därför godkänna värdlandsavtalet mellan Sveriges regering och Unicef för att regeringen ska kunna ingå det.

Enligt värdlandsavtalet ska avtalet godkännas av parterna i enlighet med deras respektive procedurer, och det ska träda i kraft när parterna har underrättat varandra om att procedurerna har avslutats. Med hänsyn till att det i nuläget inte säkert kan anges när avtalet blir bindande för Sverige bör den

föreslagna lagändringen träda i kraft den dag som regeringen bestämmer. Lagändringen bör träda i kraft efter att den ändring i bilagan till lagen om immunitet och privilegier i vissa fall som föreslås i propositionen Vårdlandsavtal mellan Sverige och Internationella vaccininstitutet (prop. 2021/22:145) har trätt i kraft.

Utskottets ställningstagande

Utskottet godkänner vårdlandsavtalet mellan Sveriges regering och Förenta nationernas barnfond Unicef och tillstyrker propositionens lagförslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2021/22:223 Vårdlandsavtal mellan Sverige och Förenta nationernas barnfond Unicef:

1. Riksdagen godkänner vårdlandsavtalet mellan Sveriges regering och Förenta nationernas barnfond Unicef (avsnitt 5).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om
immunitet och privilegier i vissa fall

Härigenom föreskrivs att bilagan till lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall¹ ska ha följande lydelse.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

*Lydelse enligt prop. 2021/22:145**Bilaga²*

Immunitet och/eller privilegier gäller för följande	Tillämplig internationell överenskommelse
Internationella organ	Fysiska personer

*Föreslagen lydelse**Bilaga*

Immunitet och/eller privilegier gäller för följande	Tillämplig internationell överenskommelse
Internationella organ	Fysiska personer

*82. Förenta nationernas
Unicefs innovationskontor*

*Chefen, biträdande
chefen, kontorets
personal samt deras
familjemedlemmar*

*Avtal undertecknat
den 13 april 2022
och den 18 april
2022 mellan
Sveriges regering
och Förenta
nationernas
barnfond Unicef*

¹ Lagen omtryckt 1994:717.

² Senaste lydelse 2021:570 (jfr 2021:335).